

Секція 1
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ
ЮРИДИЧНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Шкуратенко О. В., завідувач кафедри історії держави та права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЇ ТА ЇЇ СТРУКТУРУВАННЯ

Демократичне суспільство наділяє систему ЗМІ великими правами, але останні несуть і велику відповідальність перед суспільством. По суті ЗМІ знаходиться в замкненому колі: «виражаючи і формуючи громадську думку, ЗМІ, акумулюють досвід і волю мільйонів, але разом з тим – впливають не тільки на свідомість, а й на вчинки людей» [1, 438] .

Людина сприймає оточуючий світ через органи відчуттів, а ЗМІ використовують органи зору та слуху. Основні технічні можливості ЗМІ, що оперують цілими просторами: телебачення, преса й радіомовлення. Проте ці, можна сказати, «скромні ресурси» можуть забезпечити сильний психологічний вплив, навіть, за наявності грошей і бажань.

Однією із засад демократичності суспільства є свобода слова, проте цією константою прав і свобод громадянина можна маніпулювати у разі послаблення з іншого боку контролю держави у цій царині. Де маніпулювання – система засобів ідеологічного й соціально-політичного впливу з метою змінити мислення й поведінку громадян, всупереч їх інтересам. У більшості випадків люди не усвідомлюють, що їх світогляд, потреби, інтереси та в цілому спосіб життя , багато в чому залежить від тих, хто ними маніпулює. Маніпуляція в свою чергу поділяється на два види: 1) оперативну (або ситуаційну) – полягає у тому, що використовуючи вже наявні в свідомості людини цінності, потреби, стереотипи, звичаї, критерії маніпулятор змушує їх сприймати ту чи іншу соціальну інформацію так, як йому вигідно й спрямовує їхні соціально значущі дії у потрібне для себе річення; 2) стратегічну – на протязі багатьох років у свідомості людей формується ті цінності, потреби, ідеї, стереотипи, звички, які й самі по собі сприяють підтримці стабільності вигідного маніпуляторіві

політичного й економічного ладу й можуть бути використані в оперативній маніпуляції, якщо з'явиться така потреба [2, 58].

Широкі маси людей діють так, як це спланував маніпулятор: голосують чи не голосують, мітингують, створюють хаос або дотримуються порядку й демонструють велику організованість.

Безперечно, люди, контрольовані маніпулятором, потрапивши під його вплив зазнають обох типів маніпуляції. Суспільство базується і спирається на інформацію, як одну з головних одиниць його існування. І зрозуміло, що влада, пов'язана з інформацією і інформація є основною одиницею мети досягнення влади. Виходячи з цього, якість інформації та її доступність здійснює суттєвий вплив на характер системи володарювання.

Найвідоміший спосіб контролю над інформацією який виник одночасно з виникненням самого поняття «інформація» є цензура. Держава за допомогою спеціально призначених і відповідальних перед нею чиновників регулює зміст друкованих та інших інформаційних матеріалів. Результатом такого контролю нерідко є настільки значне втручання у діяльність ЗМІ, що вона втрачає багато своїх функцій щодо відображення соціальної дійсності.

Слід зазначити, що є ситуації – в яких державна цензура просто необхідна, хоча би задля збереження її цілісності і прав. Така ситуація склалася і в Східній частині України, коли необхідна цензура не була проведена, адже поняття «цензура» не лише передбачає тотальність контролю держави, і контроль інформації, а ще й недопущення в певній мірі тонкої межі використання свободи слова в цілях, які ніяким чином не ототожнюються з поняттям «свободи» а, навпаки використовують як зомбування.

Це означає, що необхідно знизити критичність мислення, викоренити з нього елементи логіки, підвищити його містичність й емоційність, зробити сприйняття політики інформативним. Можливість реалізувати вплив на населення через ЗМІ мають перш за все представники владних структур і найактивніше вони застосовують ці можливості під час виборчих компаній – в першу чергу для того, щоб зберегти свої посади та просуватися далі по службових сходах.

Звичайно їх обслуговує ціла команда, в якій іміджмейкеру належить чільне місце. Бажання виглядати в очах людей кращим ніж насправді досить природно для людей, за умов професійного підходу. Це питання цілком піддається осмисленню, але при цьому для пересічного громадянина

з'являється небезпека бути введеним в оману, загроза чого зростає пропорційно професійному рівню іміджмейкерів.

Проте, важливо відмітити, що станом на сьогодні відсоток беззаперечної довіри до ЗМІ впав, почався аналіз потрібних фактів, виділення «зерна від половини» в інформаційному просторі. Ситуація, що склалася в країні витягнула великий відсоток людей зі стану пасивно-млявого глядача і виховала нове покоління інформаційних скептиків серед населення середньої і старшої працюючої груп. Проблема з людьми пенсійного віку полягає в психологічному самоблокуванні рівня, який вже є давно пройденим етапом розвитку суспільства, небажанні подальшого руху. В тому числі і в інформаційному просторі. Молодша вікова категорія, теж виокремлює свідомих представників, але вони не складають більшості, тому негайно потрібно скерувати зусилля на зацікавлення молодшої вікової категорії у здобутті інформації, виведення з аполітичного стану.

Список використаних джерел

1. Політологія / [Під ред. І. Семківа]. – К. : Вища школа, 2009. – 431 с.
2. Любимий Я.В. Сучасна масова свідомість; динаміка і тенденції розвитку. – К., 1993– 234 с.

Бойчук В. М., професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Прикарпатського факультету Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент;

Бойчук М. В., доцент кафедри видавничої справи та редагування Івано-Франківської філії Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», кандидат філологічних наук

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ГЛОБАЛЬНОЇ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ

Мовна політика нашої держави є складним політико-соціальним інструментом регулювання суспільних відносин у сфері мовного планування і функціонування як державної, так й інших міноритарних мов. Будучи національною за змістом, вона є складовою світової мовної політики за формою, що зумовлено сучасними глобалізаційними процесами.